

Profesijný štandard

Špeciálny pedagóg, terénny špeciálny pedagóg

Kategória odborného zamestnanca:	špeciálny pedagóg, terénny špeciálny pedagóg
Kariérový stupeň:	samostatný odborný zamestnanec odborný zamestnanec s prvou atestáciou odborný zamestnanec s druhou atestáciou

Opis profesijného štandardu

Štruktúra profesijného štandardu špeciálneho pedagóga a terénneho špeciálneho pedagóga

Profesijný štandard sa skladá zo súboru profesijných kompetencií, ktoré vytvárajú kompetenčný profil odborného zamestnanca. Sú zoradené do troch oblastí a opisujú profesijnú činnosť odborného zamestnanca:

- **Oblasť Odborná činnosť** obsahuje kompetencie zamerané na procesy smerujúce k napĺňaniu potrieb dieťaťa/žiaka a aktérov výchovy a vzdelávania¹.
- **Oblasť Odborný zamestnanec** obsahuje kompetencie súvisiace s profesiou odborného zamestnanca, jeho sebazdokonaľovaním, spoluprácou so školskou komunitou a podieľaním sa na rozvoji školského zariadenia, školy.

Každá profesijná kompetencia je naplnená požadovanými **vedomosťami** (súbory poznatkov, ktoré tvoria nevyhnutné predpoklady na výkon a správne posúdenie činností v danej kompetencii) a **spôsobilosťami** (schopnosti nadobudnuté v praktickej činnosti).

Vedomosti a zručnosti v každej kompetencii sú rovnaké pre všetky kariérové stupne (**samostatný odborný zamestnanec, odborný zamestnanec s prvou atestáciou a odborný zamestnanec s druhou atestáciou**).

Rozsah vedomostí a zvyšujúca sa kvalita zručností sú vyjadrené prostredníctvom indikátorov (preukázateľnosť kompetencie). **Indikátory** opisujú možné prejavy jednotlivých úrovní profesijných kompetencií v praxi. Vo vyššom kariérovom stupni sú uvedené len tie indikátory, ktoré charakterizujú **vyššiu úroveň kompetencií** prejavenu v náročnejších činnostiach a úkonoch. Vyšší kariérový stupeň predpokladá zvládnutie kompetencií nižších kariérových stupňov.

Charakteristika úrovne kompetencií v kariérových stupňoch

Samostatný odborný zamestnanec:

Samostatne používa overené/odporúčané/štandardné odborné postupy, metódy a nástroje pri riešení bežných situácií a problémov praxe. Úroveň opísaných kompetencií dosahuje ukončením adaptačného procesu.

Odborný zamestnanec s prvou atestáciou:

¹Aktéri výchovy a vzdelávania sú subjekty, ktoré podporujú výchovu, vzdelávanie, rozvoj a napĺňanie potrieb dieťaťa/žiaka, napr. zákonní zástupcovia detí/žiakov, pedagogickí/odborní zamestnanci a iní odborníci.

Aktualizuje a rozširuje svoje teoretické vedomosti a zručnosti. Využíva rozšírený repertoár postupov vo svojej odbornej činnosti. Inovácie overuje, zavádza, prezentuje ich, sprostredkováva kolegom a odbornej verejnosti.

Odborný zamestnanec s druhou atestáciou:

Reaguje na meniace sa potreby detí/žiakov/klientov a školy/školského zariadenia, zohľadňuje meniace sa podmienky a trendy v odborných činnostiach. Poskytuje expertnú metodickú činnosť (podporu a usmerňovanie) a poradenstvo v odborných činnostiach odborným/pedagogickým zamestnancom a školským podporným tímom. Podieľa sa na tvorbe rozvojových stratégií, programov a projektov školského zariadenia, participuje na procesoch zvyšovania kvality odborných činností. Podieľa sa na vývoji a overovaní nových postupov, metód a nástrojov. Navrhne systémové riešenia problémov v oblasti odborných činností a profesijného rozvoja odborných zamestnancov.

Kompetenčný profil špeciálneho pedagóga a terénneho špeciálneho pedagóga²

Oblasti	Profesijné kompetencie
1. Odborná činnosť	1.1 Plánovať špeciálnopedagogickú činnosť 1.2 Realizovať diagnostickú činnosť 1.3 Realizovať poradenskú, terapeutickú, rehabilitačnú, reedukačnú činnosť 1.4 Realizovať depistážnu a preventívnu činnosť 1.5 Evalvovať špeciálnopedagogickú činnosť
2. Odborný zamestnanec	2.1 Stotožniť sa s profesiou špeciálneho pedagóga 2.2 Vytvárať partnerstvá s inými poskytovateľmi odbornej pomoci a budovať multidisciplinárnu spoluprácu 2.3 Podieľať sa na rozvoji školského zariadenia

1. OBLASŤ ODBORNÁ ČINNOSŤ

Kompetencia 1.1 Plánovať špeciálnopedagogickú činnosť		
Špeciálny pedagóg má vedomosti o: <ul style="list-style-type: none"> ▪ individuálnych a vývinových špecifikách dieťaťa/žiaka/klienta, ▪ procese odborných činností zakotvených v štandardoch odborných a odborno-metodických činností, princípoch plánovania špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ zásadách výberu metód a nástrojov špeciálnopedagogickej činnosti so zameraním na cieľovú skupinu, ▪ zásadách výberu metód a nástrojov špeciálnopedagogickej činnosti so zameraním na ich efektivitu, ▪ úlohách iných odborníkov a inštitúcií, o možnostiach vzájomnej spolupráce v oblasti odbornej starostlivosti o jednotlivca a skupinu. 		
Špeciálny pedagóg je spôsobilý: <ul style="list-style-type: none"> ▪ plánovať špeciálnopedagogickú činnosť na základe analýzy informácií o špecifikách jednotlivca alebo skupiny, získaných z rôznych zdrojov, ▪ zohľadňovať štandardy odborných a odborno-metodických činností pri vytváraní plánu špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ aplikovať zásady výberu metód a nástrojov špeciálnopedagogickej činnosti pri plánovaní, ▪ spolupracovať na vytváraní plánu špeciálnopedagogickej činnosti s inými odborníkmi, ▪ plánovať metodickú činnosť. 		
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie		
Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou

²Pre lepšiu čitateľnosť textu budeme uvádzať len pojem „špeciálny pedagóg“, pričom celý text profesijného štandardu sa vzťahuje aj na terénneho špeciálneho pedagóga.

<p><i>Plánuje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnú špeciálnopedagogickú činnosť v súlade s požiadavkami/potrebmami cieľovej skupiny, komplexnú špeciálnopedagogickú starostlivosť o jednotlivca a skupinu s využitím štandardov odborných a odbornovo-metodických činností, spoluprácu s odbornými/pedagogickými zamestnancami škôl/školských zariadení, spoluprácu so školskými podpornými tímami, spoluprácu so zákonnými zástupcami. <p><i>Vyberá štandardy odborných a odbornovo-metodických činností pri vytváraní plánu špeciálnopedagogickej činnosti.</i></p> <p><i>Podieľa sa na plánovaní metodologickej činnosti vo vzťahu k odborným/pedagogickým zamestnancom a školským podporným tímom.</i></p>	<p><i>Plánuje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> depistáž, prieskumy a skríningy vyplývajúce zo špecifických potrieb školy/školského zariadenia, opatrenia na elimináciu sekundárnych negatívnych javov súvisiacich so špecifickými potrebami detí/žiacov/klientov, poskytovanie špeciálnopedagogickej starostlivosti na úrovni viacerých odborných zamestnancov, kooperáciu s pedagogickými zamestnancami a inými odborníkmi, metodickú činnosť vo vzťahu k odborným/pedagogickým zamestnancom a školským podporným tímom. 	<p><i>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov plánuje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> depistáž, prieskumy a skríningy, tvorbu metodických materiálov, multidisciplinárnu a nadrezortnú spoluprácu, inovatívne projekty a programy. <p><i>Koordinuje plánovanie odborných činností na úrovni zariadenia. Navrhne riešenia pre vedenie školy/školského zariadenia v oblasti špeciálnopedagogickej činnosti.</i></p>
--	---	--

Kompetencia 1.2 Realizovať diagnostickú činnosť

Špeciálny pedagóg má vedomosti o:

- metodológii špeciálnopedagogickej diagnostiky,
- osobitostiach vývinu dieťaťa/žiaka/klienta v oblasti výchovy a vzdelávania,
- symptomatológii jednotlivých druhov a stupňov postihnutia, narušenia, ohrozenia detí/žiacov/klientov,
- teoretických východiskách diagnostiky detí/žiacov/klientov s rozličným druhom špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb,
- komunikácii v diagnostickej činnosti,
- obsahových diagnostických štandardoch ako súčasť štandardov odborných a odbornovo-metodických činností.

Špeciálny pedagóg je spôsobilý:

- realizovať diagnostiku, vyhodnocovať a interpretovať jej výsledky v závislosti od prostredia, v ktorom sa vykonáva,
- identifikovať možné riziká, ohrozenia, silné stránky a príležitosti vo vývine dieťaťa/žiaka/klienta,
- hodnotiť výsledky diagnostického procesu a ich vplyv na vývin a rozvoj dieťaťa/žiaka/klienta, jeho výchovu a vzdelávanie, školskú a sociálnu inklúziu,
- identifikovať vplyv sociokultúrneho prostredia na dieťa/žiaka/klienta a jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
- využiť diagnostické závery a odporúčania iných odborníkov v procese diagnostiky dieťaťa/žiaka/klienta,
- identifikovať vplyv zdravotného znevýhodnenia/nadania na školskú a sociálnu inklúziu dieťaťa/žiaka/klienta,
- navrhnuť odporúčania a optimálne podmienky výchovy a vzdelávania pre dieťa/žiaka/klienta,
- spracovávať výsledky diagnostiky do špeciálnopedagogického záveru/správy z diagnostického vyšetrenia.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p>Používa overené/odporúčané metódy, formy, postupy v procese špeciálnopedagogickej diagnostiky.</p> <p>Samostatne realizuje špeciálnopedagogickú diagnostiku v zmysle štandardov odborných a odbornovo-metodických činností.</p> <p>Využíva metódy diferenciálnej diagnostiky.</p> <p>Identifikuje a posudzuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> potenciál rozvoja dieťaťa/žiaka/klienta, riziká a ohrozenia dieťaťa/žiaka/klienta vyplývajúce z jeho individuálnych predpokladov a potrieb, sociokultúrne prostredie a jeho vplyv na výchovu a vzdelávanie dieťaťa/žiaka/klienta, špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa/žiaka/klienta, podmienky a možnosti výchovy a vzdelávania dieťaťa/žiaka/klienta. <p>Vyhodnocuje získané údaje a formuluje závery, podporné opatrenia a odporúčania.</p> <p>Interpretuje výsledky procesu diagnostiky aktérom výchovy a vzdelávania.</p>	<p>Inovuje, rozširuje/modifikuje vlastný repertoár vedecky overených špeciálnopedagogických diagnostických metód a nástrojov.</p> <p>Využíva špecifické diagnostické metódy, modifikuje diagnostické špeciálnopedagogické nástroje vo vzťahu ku komplikovanejším kazuistickým prípadom detí/žakov/klientov.</p> <p>Navrhuje odporúčania na elimináciu nežiaducich vplyvov na:</p> <ul style="list-style-type: none"> na výchovu a vzdelávanie, osobnostný vývin, začlenenie dieťaťa/žiaka/klienta do spoločnosti. <p>Spolupracuje pri overovaní nových postupov pri identifikácii vplyvov na vývin dieťaťa/žiaka v rodine, v škole, medzi rovesníkmi, v širšom sociálnom prostredí.</p> <p>Podieľa sa na špecializovanej interdisciplinárnej diagnostickej činnosti.</p> <p>Vyhodnocuje špecificky získané údaje, formuluje závery, podporné opatrenia a odporúčania.</p> <p>Interpretuje výsledky procesu diagnostiky aktérom výchovy a vzdelávania.</p>	<p>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</p> <ul style="list-style-type: none"> spolupracuje pri tvorbe a overovaní nových metód a nástrojov špeciálnopedagogickej diagnostiky, poskytuje metodické usmerňovanie a metodickú podporu odborným a pedagogickým zamestnancom v oblasti špeciálnopedagogickej diagnostiky, navrhuje riešenia v oblasti špeciálnopedagogickej diagnostiky.

Kompetencia 1.3 Realizovať poradenskú, terapeutickú, rehabilitačnú, reedukačnú činnosť

Špeciálny pedagóg má vedomosti o:

- teoretických východiskách, legislatíve a cieľoch špeciálnopedagogického poradenstva, terapeutickú, rehabilitačnej a reedukačnej činnosti,
- špecifikách jednotlivých kategórií detí/žakov/klientov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- procesoch špeciálnopedagogického poradenstva, terapeutickú, rehabilitačnej a reedukačnej činnosti,
- zásadách a formách práce používaných v špeciálnopedagogickom poradenskom procese, terapeutickú, rehabilitačnej a reedukačnej činnosti,
- komunikácii v špeciálnopedagogickej činnosti,
- štandardoch odborných a odbornovo-metodických činností,
- možnostiach podpory detí/žakov/klientov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálny pedagóg je spôsobilý:

- realizovať poradenskú, terapeutickú, reedukačnú a rehabilitačnú činnosť,
- realizovať individuálne a skupinové poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom, školám, školským zariadeniam,
- efektívne viesť poradenský a terapeutický rozhovor,
- vnímať potreby a možnosti rodiny v kontexte starostlivosti o dieťa,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívať stratégie, metódy a techniky poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti, ▪ tímovo spolupracovať pri realizácii poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti, ▪ aplikovať reedukačné, rehabilitačné a terapeutické metódy a techniky v súlade s individuálnym plánom odbornej starostlivosti, ▪ používať metódy, formy práce zamerané na rozvoj potenciálu detí/žiakov/klientov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. 		
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie		
Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p><i>Používa overené/odporúčané postupy, stratégie, metódy, techniky a pomôcky v súlade s vedeckými prístupmi.</i></p> <p><i>Realizuje poradenskú, terapeutickú, reedukačnú a rehabilitačnú činnosť podľa príslušného štandardu odbornej činnosti</i></p> <p><i>Realizuje poradenskú, terapeutickú, reedukačnú a rehabilitačnú činnosť v nadväznosti na identifikované príležitosti a limity detí/žiakov/klientov.</i></p> <p><i>Interpretuje a využíva závery iných odborných vyšetrení pri poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i></p> <p><i>Kooperuje s odbornými a pedagogickými zamestnancami pri realizácii poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i></p> <p><i>Informuje o postupoch poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti zákonných zástupcov.</i></p> <p><i>Navrhuje stratégie spolupráce so zákonným zástupcom.</i></p>	<p><i>Vyhľadáva a implementuje vedecky overené metódy a nástroje do oblasti svojho pôsobenia.</i></p> <p><i>V špecifických prípadoch prispôsobuje/modifikuje metódy a nástroje v oblasti svojho pôsobenia.</i></p> <p><i>Obohacuje vlastnú databázu postupov, stratégií, metód a techník v súlade s potrebami poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i></p> <p><i>Realizuje odborné činnosti zamerané na špecifickú oblasť potrieb dieťaťa/žiaka/klienta.</i></p> <p><i>Modifikuje alebo vytvára a využíva pomôcky pri poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i></p> <p><i>Poskytuje intervíziu a spätnú väzbu na realizáciu poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti odborným zamestnancom na úrovni zariadenia.</i></p> <p><i>Interpretuje zákonným zástupcom priebeh a modifikácie poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i></p>	<p><i>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>spolupracuje pri inovácii/tvorbe a overovaní účinnosti metód potrebami poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti,</i> ▪ <i>poskytuje metodickú pomoc a metodickú podporu odborným zamestnancom pri realizácii špeciálnopedagogických činností,</i> ▪ <i>navrhuje riešenia na úrovni školy/školského/poradenského zariadenia na základe poznatkov z realizácie poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i> <p><i>Iniciuje spoluprácu s inými odborníkmi a inštitúciami pri poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti.</i></p> <p><i>Výsledky poradenskej, terapeutickkej, reedukačnej a rehabilitačnej činnosti prezentuje smerom k odbornej verejnosti.</i></p>
Kompetencia 1.4 Realizovať depistážnu a preventívnu činnosť		
<p>Špeciálny pedagóg má vedomosti o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ teoretických východiskách, legislatíve a cieľoch špeciálnopedagogickej prevencie, ▪ prieskumných a depistážnych metódach a nástrojoch a ich využití na prípravu preventívnej odbornej činnosti, ▪ strategických regionálnych, národných a medzinárodných dokumentoch v oblasti prevencie, ▪ možnostiach medzirezortnej spolupráce, ▪ fázach špeciálnopedagogickej prevencie, ▪ metódach a postupoch preventívneho pôsobenia, ▪ vedení skupiny a skupinovej dynamike. <p>Špeciálny pedagóg je spôsobilý:</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ analyzovať externé zdroje informácií v oblasti prevencie na organizovanie špecifickej preventívnej činnosti, ▪ využívať nástroje aktívneho vyhľadávania špecifických javov v populácii, ▪ spolupracovať s odborníkmi rôznych zložiek v oblasti prevencie, ▪ využívať medzirezortnú spoluprácu pri depistáži detí v ranom veku, ▪ kooperovať s ďalším odborným zamestnancom pri práci so skupinou detí/žiacov/klientov v depistážnej/preventívnej činnosti, ▪ realizovať preventívne činnosti zamerané na oblasť jeho špecifického pôsobenia, ▪ využívať a pružne reagovať na skupinovú dynamiku pri realizácii skupinových preventívnych aktivít. 		
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie		
Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p><i>Realizuje primárnu a sekundárnu prevenciu.</i></p> <p><i>Realizuje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odporúčané preventívne programy, ▪ depistáž, prieskumy a skríningy v oblasti svojho pôsobenia, ▪ konzultácie so zákonnými zástupcami a pedagogickými zamestnancami detí/žiacov/klientov s akcentom na prevenciu sekundárnych sociálno-patologických javov. <p><i>Plní úlohy v kontexte podpory inkluzívnej klímy v škole/v školskom zariadení.</i></p>	<p><i>Rozširuje/modifikuje vlastný súbor metód a programov v oblasti depistáže a prevencie so zameraním na jednotlivca a skupinu.</i></p> <p><i>Prispôsobuje metódy a nástroje depistáže rôznych javov potrebám detí/žiacov/pedagogických a odborných zamestnancov a zákonných zástupcov.</i></p> <p><i>Tvorí skupiny a realizuje zážitkové aktivity zamerané na preventívno-výchovné pôsobenie.</i></p> <p><i>Realizuje osvetovú, propagačnú a preventívnu činnosť.</i></p> <p><i>Realizuje terciárnu prevenciu.</i></p> <p><i>Spolupracuje s odborníkmi z rôznych oblastí pri depistáži a skriningu detí/žiacov/klientov.</i></p>	<p><i>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inovuje preventívnu činnosť a spolupracuje pri tvorbe, adaptácii a overovaní preventívnych programov, ▪ spolupracuje pri tvorbe a overovaní inovatívnych skríningových nástrojov, ▪ poskytuje metodické usmerňovanie a metodickú podporu odborným a pedagogickým zamestnancom v oblasti preventívnych a depistážnych činností, ▪ navrhuje riešenia v oblasti špeciálnopedagogickej prevencie na úrovni školy, školského zariadenia, ▪ tvorí obsah preventívno-výchovných činností a preventívnych programov.
Kompetencia 1.5 Evalvovať odbornú činnosť		
<p>Špeciálny pedagóg má vedomosti o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ teoretických východiskách evalvácie a autoevalvácie, ▪ špecifikách procesu evalvácie špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ štruktúre a požadovanom obsahu správy zo špeciálnopedagogického vyšetrenia, ▪ metódach a úskaliach hodnotenia efektivity špeciálnopedagogickej činnosti, poradenstva a prevencie, ▪ zdrojoch spätnej väzby na evalváciu činnosti, ▪ platných legislatívnych normách upravujúcich priebeh, podmienky a výsledky špeciálnopedagogickej činnosti. <p>Špeciálny pedagóg je spôsobilý:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stanoviť kritériá hodnotenia priebehu a výsledkov špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ zvoliť vhodné metódy a nástroje, spôsob vyhodnocovania výsledkov špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ využívať vedecké dôkazy na hodnotenie efektivity špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ prehodnocovať výber nástrojov, foriem a postupov špeciálnopedagogickej činnosti, ▪ uskutočniť korekcie v špeciálnopedagogickej činnosti na základe záverov z hodnotenia, ▪ interpretovať čiastkové výsledky priebehu špeciálnopedagogickej činnosti a vyhodnocovať jej efektivitu, ▪ vyvodiť závery a navrhnúť ďalší odborný postup. 		
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie		

Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p>Používa overené/odporúčané evalvačné metódy a nástroje na hodnotenie odbornej činnosti.</p> <p>Posudzuje efektivitu zvolených metód a špeciálnopedagogickej činnosti na základe:</p> <ul style="list-style-type: none"> stanovených cieľov, stanovených kritérií vyplývajúcich z manuálov, metodických usmernení, príručiek, legislatívnych noriem, spätnej väzby od detí/žiakov, zákonných zástupcov, odborných a pedagogických zamestnancov, kolegov a pod. <p>Interpretuje výsledky hodnotenia špeciálnopedagogickej činnosti a koriguje ďalšie postupy.</p> <p>Hodnotí splnenie cieľov individuálnych plánov a projektov práce s jednotlivcom a skupinou podľa stanovených kritérií úspešnosti špeciálnopedagogickej činnosti.</p> <p>Systematicky zbiera podklady na zabezpečenie evalvácie vlastnej odbornej činnosti.</p>	<p>Evalvuje komplexné procesy priebehu a výsledkov špeciálnopedagogickej činnosti.</p> <p>Rozširuje vlastný súbor evalvačných metód a nástrojov.</p> <p>Vytvára a overuje nástroje na evalváciu.</p> <p>Získava a vyhodnocuje spätnú väzbu od odborných a pedagogických zamestnancov, ktorým poskytuje svoje služby.</p> <p>Poskytuje spätnú väzbu a intervíziu pre činnosti odborných zamestnancov.</p>	<p>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</p> <ul style="list-style-type: none"> poskytuje vedenie a konzultácie odborným a pedagogickým zamestnancom v oblasti evalvácie špeciálnopedagogickej činnosti, poskytuje metodické usmerňovanie a metodickú podporu odborným a pedagogickým zamestnancom pri plánovaní a realizácii evalvácie odborných činností, navrhne riešenia v oblasti evalvácie odborných činností. <p>Koordinuje evalváciu špeciálnopedagogickej činnosti na úrovni zariadenia.</p>

2. OBLASŤ ODBORNÝ ZAMESTNANEC

Kompetencia 2.1 Stotožniť sa s profesiou špeciálneho pedagóga/terénneho špeciálneho pedagóga

Špeciálny pedagóg má vedomosti o:

- systéme profesijného rozvoja odborných zamestnancov a možnostiach kariérového rastu,
- metódach a nástrojoch identifikácie osobnostného a odborného potenciálu,
- metódach a nástrojoch posudzovania úrovne vlastných profesijných kompetencií,
- plánovaní vlastného profesijného rozvoja,
- aktuálne platnej legislatíve vzťahujúcej sa na profesiu pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca,
- trendoch vývoja spoločnosti a trendoch v oblasti výchovy a vzdelávania,
- trendoch spolupráce so zákonnými zástupcami v prostredí rodiny a školy,
- poslaní a cieľoch pomáhajúcich profesií,
- Etikom kódexe pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.

Špeciálny pedagóg je spôsobilý:

- identifikovať a kriticky hodnotiť úroveň a potenciál vlastných osobnostných charakteristík a profesijných kompetencií,
- plánovať, realizovať a hodnotiť vlastný profesijný rozvoj,
- vyberať a využívať rôzne zdroje na vlastný profesijný rozvoj,
- vykonávať špeciálnopedagogickú činnosť v súlade s hodnotami školy, školského zariadenia a profesie,
- tímovo spolupracovať v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p>Vystupuje ako reprezentant hodnôt svojej profesie.</p> <p>Využíva odporúčané metódy a nástroje na identifikáciu úrovne svojich osobnostných charakteristík a profesijných kompetencií.</p> <p>Využíva reflexiu, hodnotenie a spätnú väzbu od iných na svoj ďalší profesijný rast a sebarozvoj.</p> <p>Vypracuje plán profesijného rozvoja na základe identifikácie svojich rozvojových potrieb.</p> <p>Vytvára profesijné portfólio.</p> <p>Hodnotí svoj profesijný rozvoj.</p> <p>Prezentuje výsledky špeciálnopedagogickej/odbornej činnosti.</p>	<p>Vyberá vhodné metódy a nástroje na identifikáciu úrovne svojich profesijných kompetencií.</p> <p>Reflektuje a hodnotí svoj profesijný rast.</p> <p>Preukazuje úroveň vlastných profesijných kompetencií v portfóliu.</p> <p>Hodnotí prínos realizovaných rozvojových aktivít pre úroveň vlastných profesijných kompetencií.</p> <p>Prezentuje vlastné odborné skúsenosti na odborných fórach v rámci školy, školského zariadenia a odbornej verejnosti.</p> <p>Poskytuje pomoc a poradenstvo ostatným kolegom pri tvorbe plánov profesijného rozvoja a posudzovaní ich profesijných kompetencií.</p>	<p>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hodnotí kvalitatívny alebo kvantitatívny posun svojich profesijných kompetencií a osobnostných charakteristík, ▪ stanovuje ciele pre vlastný profesijný rozvoj, ▪ preukazuje úroveň nadobudnutých profesijných kompetencií v portfóliu. <p>Prezentuje vlastné odborné skúsenosti na odborných podujatiach a v publikačnej činnosti.</p> <p>Poskytuje konzultácie a pomoc kolegom pri napĺňaní plánu profesijného rozvoja.</p>

Kompetencia 2.2 Vytvárať partnerstvá s inými poskytovateľmi odbornej pomoci a budovať multidisciplinárnu spoluprácu

Špeciálny pedagóg má vedomosti o:

- teoretických východiskách multidisciplinárnej spolupráce a činnosti školských podporných tímov,
- hodnotách a cieľoch multidisciplinárnej spolupráce,
- princípoch a možnostiach sieťovania, koordinácie, kooperácie v odborných činnostiach v rámci školy, školského zariadenia,
- princípoch a postupoch realizácie multidisciplinárnej spolupráce mimo školy a školského zariadenia.

Špeciálny pedagóg je spôsobilý:

- participovať na multidisciplinárnom prístupe v škole/školskom zariadení,
- vytvárať partnerstvá s inými poskytovateľmi odbornej činnosti,
- participovať na sieťovaní a koordinácii odborných činností,
- aplikovať princípy multidisciplinarity vo vlastnej odbornej činnosti,
- spolupracovať s inými odbornými/pedagogickými zamestnancami v rámci princípov multidisciplinarity.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p>Podieľa sa na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ realizácii projektov spolupráce s rôznymi partnermi školského zariadenia, ▪ multidisciplinárnej spolupráci vo vzťahu k deťom/žiakom/klientom školy/školského zariadenia, ▪ spolupráci s ostatnými odborníkmi a relevantnými organizáciami. 	<p>Koordinuje multidisciplinárnu spoluprácu vo vzťahu k deťom/žiakom/klientom školy/školského zariadenia.</p> <p>Vyberá a realizuje vhodné spôsoby spolupráce s relevantnými odborníkmi a organizáciami.</p> <p>Participuje na realizácii projektov multidisciplinárnej spolupráce.</p> <p>Participuje na implementácii dokumentov o multidisciplinárnej</p>	<p>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ navrhuje a vytvára projekty multidisciplinárnej spolupráce, ▪ vyhodnocuje efektivnosť multidisciplinárnej spolupráce, ▪ iniciuje vytváranie multidisciplinárnych sietí a partnerstiev, ▪ participuje na tvorbe a pripomienkovaní

	<i>spolupráci do odbornej činnosti školského zariadenia, školy.</i>	<i>dokumentov o multidisciplinárnej spolupráci v škole, školskom zariadení.</i>
Kompetencia 2.3 Podieľať sa na rozvoji školského zariadenia		
<p>Špeciálny pedagóg má vedomosti o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poslaní a cieľoch organizácie, ▪ hodnotovom rámci a kultúre organizácie, ▪ princípoch budovania učiacej sa organizácie, ▪ rozvojových stratégiách organizácie, ▪ organizačnej štruktúre školského zariadenia, ▪ pravidlách tímovej spolupráce. <p>Špeciálny pedagóg je spôsobilý:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stotožniť sa s poslaním a cieľmi organizácie, ▪ využívať rozvojové zámery organizácie v oblasti profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov, ▪ transformovať ciele vzdelávacích politík do rozvoja organizácie, ▪ rozvíjať kultúru organizácie v súlade s jej hodnotovým rámcom, ▪ podieľať sa na rozvoji školského zariadenia ako učiacej sa organizácie. 		
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie		
Samostatný špeciálny pedagóg	Špeciálny pedagóg s prvou atestáciou	Špeciálny pedagóg s druhou atestáciou
<p><i>Podieľa sa na:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjaní pozitívnej klímy, ▪ dosahovaní cieľov a plnení úloh organizácie, ▪ rozvojových aktivitách organizácie, ▪ vytváraní pozitívneho imidžu školského zariadenia. <p><i>Prezentuje činnosť školského zariadenia na verejnosti.</i></p>	<p><i>Podieľa sa na rozvíjaní inkluzívnej kultúry školského zariadenia.</i></p> <p><i>Plánuje a realizuje rozvojové aktivity alebo projekty školského zariadenia.</i></p> <p><i>Vystupuje ako reprezentant organizácie vo vzťahu k pedagogickým/odborným zamestnancom, partnerom a verejnosti.</i></p>	<p><i>V kontexte meniacich sa podmienok, potrieb a trendov:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reflektuje kultúru školského zariadenia ako učiacej sa organizácie, ▪ navrhuje a realizuje opatrenia na zlepšenie kultúry školského zariadenia, ▪ vyhodnocuje a iniciuje aktivity školského zariadenia, ▪ navrhuje systémové riešenia na zlepšenie imidžu školského zariadenia.